

De Minister voor Rechtsbescherming

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
8 november 2023

Ons kenmerk
5021727

Dossinummer
4484768

nota

Agendering besluit verplicht elektronisch procederen in
civiele prejudiciële procedures HR in CBJ en MR

1. Aanleiding

- Op dit moment moeten procespartijen in bijna alle civiele zaken bij de Hoge Raad elektronisch procederen. Dat betekent bijvoorbeeld dat zij processtukken, zoals verweerschriften, langs elektronische weg bij de Hoge Raad moeten indienen. Voor zogenoemde civiele prejudiciële procedures bij de Hoge Raad geldt nu nog niet de verplichting om elektronisch te procederen. Met dit ontwerpbesluit wordt geregeld dat het ook in dit soort procedures verplicht is om elektronisch te procederen bij de Hoge Raad.
- Het ontwerpbesluit is van 5 oktober t/m 2 november 2023 ter internetconsultatie aangeboden. Hierop is één reactie binnengekomen. Deze reactie is verwerkt in de nota van toelichting. Daarnaast is het ontwerpbesluit ter informele consultatie voorgelegd aan een aantal organisaties uit de rechtspraktijk. Deze organisaties hadden geen opmerkingen bij het besluit.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met aanbieding van het ontwerpbesluit verplicht elektronisch procederen in civiele prejudiciële procedures Hoge Raad aan de CBJ en tevens, indien de behandeling in de CBJ niet leidt tot inhoudelijke aanpassingen, in te stemmen met aanbieding aan de MR t.b.v.:

- instemming met de verzending aan de Tweede en Eerste Kamer in het kader van de wettelijke voorhangprocedure en, indien de voorhangprocedure niet leidt tot inhoudelijke wijzigingen,
- instemming met verzending van het ontwerpbesluit aan de Afdeling Advisering van de Raad van State na het verstrijken van de voorhangtermijn.

3. Kernpunten

Dit ontwerpbesluit regelt dat partijen voortaan ook in prejudiciële procedures op civielrechtelijk terrein bij de Hoge Raad elektronisch moeten procederen. Prejudiciële procedures zijn procedures waarin een rechtbank of gerechtshof, al dan niet op verzoek van de partijen, beslist om een rechtsvraag te stellen aan de Hoge Raad. Dit kan als het antwoord op deze rechtsvraag nodig is voor het nemen van een beslissing in de voorliggende zaak en dezelfde vraag bovendien aan de orde is in een groot aantal andere zaken. Te denken valt aan de situatie waarin bij een rechtbank tegelijkertijd meerdere zaken voorliggen waarin de vraag speelt hoe een bepaald begrip in de wet moet worden uitgelegd. De rechtbank kan dan de behandeling van de zaak aanhouden om eerst aan de Hoge Raad te vragen hoe dat begrip moet worden uitgelegd (vandaar: prejudicieel). Met de uitleg van de Hoge Raad in de hand, kan de rechtbank de zaak verder behandelen en uitspraak doen. Ook kunnen alle andere rechtbanken en

gerechtshoven in vergelijkbare zaken waar dezelfde vraag speelt met de uitleg door de Hoge Raad rekening houden.

Als op deze manier een prejudiciële procedure bij de Hoge Raad speelt, biedt de Hoge Raad aan de procespartijen, en eventueel anderen, de gelegenheid om schriftelijke opmerkingen te maken over de gestelde rechtsvraag.

In andere civiele procedures bij de Hoge Raad moeten partijen nu al langs elektronische weg procederen. Dit betekent dat advocaten hun processtukken via het webportaal van de Hoge Raad moeten indienen en dat zij via dat portaal berichten van de Hoge Raad ontvangen. Dit geldt nu alleen nog niet voor civiele prejudiciële procedures. Met de voorliggende algemene maatregel van bestuur (AMvB) wordt dit alsnog geregeld en geldt voortaan voor alle civiele procedures bij de Hoge Raad de verplichting om langs elektronische weg te procederen. Dit betekent een vereenvoudiging voor alle betrokkenen, waaronder advocaten bij de Hoge Raad en de griffie van de Hoge Raad.

Voor dit ontwerpbesluit geldt op grond van artikel 33, vijfde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering een voorhangprocedure van tenminste vier weken bij het parlement. De daartoe strekkende brieven aan de Eerste en Tweede Kamer zijn bij deze nota gevoegd. De hierin op te nemen einddatum van de voorhangprocedure wordt ingevuld bij verzending van de brieven.

Verwerking consultatiereactie

Op de internetconsultatie is een reactie binnengekomen van een burger die zich zorgen maakt over de toegang tot de rechter voor mensen die niet digitaal vaardig zijn. In reactie hierop wordt in de nota van toelichting onderkend dat het belangrijk is dat partijen die geen gebruik kunnen maken van het internet of daarvoor onvoldoende expertise hebben toegang tot de rechter behouden. In dit kader is verduidelijkt dat het ontwerpbesluit alleen advocaten bij de Hoge Raad verplicht stelt om elektronisch te procederen. Dat zijn professionele partijen die al toegang hebben tot het webportaal van de Hoge Raad.

4. Toelichting

4.1 Krachtenveld

Een voorontwerp van dit besluit is voorgelegd aan de Hoge Raad. Vervolgens is het ontwerpbesluit besproken met de Adviescommissie voor burgerlijk procesrecht en voorgelegd aan een aantal organisaties uit de rechtspraak. De Adviescommissie had geen opmerkingen bij het besluit. Ook de Hoge Raad kan zich vinden in de voorliggende teksten. Van de (beroeps)organisaties hebben de Raad voor de rechtspraak (Rvdv), de Nederlandse Orde van Advocaten (NOVA) en de Vereniging van Civiele Cassatieadvocaten (VCCA) laten weten in het ontwerpbesluit geen aanleiding te zien tot het maken van opmerkingen. Van andere organisaties is geen reactie ontvangen.

4.2 Afstemming

Ambtelijk afgestemd met de Directie Rechtsbestel (DRb).

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Deze nota wordt openbaar met het toezenden van de AMvB aan de Eerste en Tweede Kamer in het kader van de voorhangprocedure. De persoonsgegevens

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Datum
8 november 2023

Ons kenmerk
5021727

van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

6. Bijlagen

Het ontwerpbesluit met de nota van toelichting, het aanbiedingsformulier CBJ en de voorhangbrieven aan de EK en TK.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Datum
8 november 2023

Ons kenmerk
5021727